

DUITSE TULPENBROEIER MARTIN FRANCKEN

‘Wij willen verrassing voor o

Kwaliteitstulpen waar de consument echt plezier aan beleeft. Met dat doel produceren Martin Francken en zijn vrouw Petra jaarlijks in het Duitse Grevenbroich zo'n 4,5 miljoen stelen, verdeeld over veertig soorten. Het broeien gebeurt op potgrond, aan het handmatig sorteren en bossen wordt veel aandacht besteed. Helaas beïnvloedt de Nederlandse overproductie dit jaar zijn prijzen: ‘We krijgen eigenlijk 2 cent te weinig.’

Tekst en foto's: Gerrit Wildenbeest

Een broeierij als die van Martin (52) en Petra Francken (45) in het stille Duitse dorpje Grevenbroich (Niederrhein) vind je in Nederland niet zo snel. Het ruime erf met zijn forse, hoge bebouwing oogt onnederlands, alleen de kassen verraden een Neder-

Martin en Petra Francken: ‘Met tien procent minder zou iedereen meer verdienen’

landse connectie. “We hebben het bedrijf in 1990 van mijn vader overgenomen”, vertelt de uitstekend Nederlands sprekende Martin (52) aan de keukentafel. “Mijn vader is in 1953 met dit bedrijf begonnen, toen het bedrijf van mijn opa in tweeën werd opgesplitst”. Vader Francken begon in dat jaar met de teelt van 200 roe bollen voor de droogverkoop, al had opa ook al een klein kraampje bollen. De broeierij kwam in 1965 bij toeval op het bedrijf. “De bollen zaten in dat jaar slecht in de huid, waardoor de tuincentra ze niet wilden hebben. Mijn vader

heeft toen snel een rolkas gebouwd. Zo is de broeierij begonnen”. Omstreeks 1970 broeide vader Francken jaarlijks zo'n 300.000-400.000 tulpen af. In 1972 werd de groenteteelt afgestoten omdat met name het winterwerk in de koolteelt niet paste bij de broeierij. In 1978 werd er een kas bijgebouwd, in 1984 volgde er een verdere modernisering toen er een schuur met koelcellen gebouwd werd. In dat zelfde jaar werd de vanaf 1978 gebruikte buitenkuilmethode vervangen door de kistenbroei op potgrond.

BETER

Francken broeit jaarlijks zo'n 4,5 – 5 miljoen tulpen af in een veertigtal soorten. Dat gebeurt met een team van drie vaste medewerkers en een vijftiental Poolse seizoenskrachten. Hij zweert bij potgrondbroei. Dat geeft een zwaarder product en hij kan er alle soorten op broeien. Daarnaast teelt hij op zijn bedrijf van 40 ha naast suikerbieten en tarwe 8 hectare tulpen. Dat areaal levert ongeveer de helft van de benodigde bollen voor de broeierij op, de rest wordt bijgekocht. Als de kasproductie is afgelopen en de bloemenprijzen goed zijn, worden er van dit areaal ook nog wat buitentulpen geplukt. De broeikwaliteit van zijn eigen tulpen zijn beter dan die van de Nederlandse aankoop vindt Martin. “Hier is het warmer; een

De kassen van Francken in het Niederrheinische landschap

consumenten produceren'

tulp moet richting de oogst warmte hebben. De bloemen van onze bollen geven minder blad, een grotere bloem, en een stabiele steel. "Een Hollandse 'Negrita' uit de Beemster geeft meer loof dan bloem". Wel is de virusdruk een stuk hoger. De teelt vindt plaats op ruggen, er wordt niet beregend, maar door te dekken met stro wordt er wel veel vocht in de grond gehouden. De tulpen zijn hier een dag op vijf vroeger in stadium G dan de Hollandse.

Grotere eigen soorten die Francken zelf broeit zijn onder meer 'Cilesta' (zie foto), 'Ad Rem', 'Abra', 'Ben van Zanten', 'Pako'. Een aantal nieuwere soorten als 'Super Parrot', 'Hermitage', 'Denise', 'White Heart' worden in Nederland gekocht van kwekers waarmee Martin al jarenlang een vertrouwde relatie onderhoudt. Gezien de vroegheid van zijn bollen start Franckens broeiseizoen begin december. "Voor de Kerst produceren we al zo'n 500.000 tulpen". Het seizoen loopt door tot aan de eerste buitentulpen. Van de eigen bollen worden alle maten gebruikt - 10, 11, 12 - ; bij de Nederlandse aankooppartijen gaat het meestal om elven en twaalfen. Francken kent dit seizoen weinig problemen in de broeierij, wel vindt hij dat de Nederlandse partijen wat lichtere bloe-

Broeien op potgrond: geschikt voor alle cultivars

men geven dan andere jaren. Gemiddeld voert Francken circa 160.000 stelen per week aan, in december en januari wat minder, in februari en maart wat meer. Een stuk of acht stapelwagens met 10-14 soorten - waaronder meestal ook een paar parkieten - in de hoofdkleuren is een gangbare dagelijkse aanvoerhoeveelheid. Voor Valentijn zorgt Francken voor wat extra rode aanvoer met cultivars als 'Top Parrot', 'Red Nova' en 'Escape'. Omdat Francken vanaf het begin van het broeiseizoen elke dag aan veiling Rhein-Maas is en al jarenlang aanvoert, is zijn naamsbekendheid bij de kopers groot. Veel van zijn bloemen worden gekocht door kleine kopers in de regio, maar een deel vindt via handelaren - bijvoorbeeld Fleura-Metz - ook zijn weg naar afnemers verder het land in. Francken denkt met enige weemoed terug aan de tijd van voor de fusieprocessen die uiteindelijk leidden tot Veiling Rhein-Maas, toen het naburige Neuss nog een eigen bloemenveiling had. "Dat was nog een echte coöperatie", zegt hij veelbetekend. Neuss lag op tien minuten rijden van zijn bedrijf, nu moet hij vijf keer per week 65 kilometer rijden naar Veiling Rhein-Maas.

PRIJS

Over de prijsvorming dit jaar is hij niet tevreden. Die ligt zo'n 2 cent beneden een lonende middenprijs van 15 cent die de 'conservatieve' broeiers in deze omgeving voor hun zware tulpen nodig hebben. En dan nog zit de middenprijs van de Veiling Rhein-Maas ruim een halve cent boven de middenprijs van de Hollandse veilingen. "De broeiers hier produceren een zwaardere kwaliteitsbos, dan is een halve cent méér gewoon normaal". Francken zelf zit nog weer 1 cent boven de middenprijs van Rhein-Maas. De matige prijs dit seizoen wijten Francken en sortimentsmanager Hans-Peter Riskes aan de overproductie vanuit Nederland. "De prijs wordt in Holland gemaakt". Daarbij gaat de massale waterbroei in Nederland ten koste van de kwaliteit. "Met tien procent minder en een betere kwaliteit zou iedereen meer verdienen". Martin en Petra Francken hebben in elk geval geen uitbreidingsplannen. "Nu er in de tulpen zo weinig wordt verdiend, is het niet verstandig uit te breiden. Wij willen voor de consument een verrassing produceren en daarvoor zijn we groot genoeg."

Het plukken, sorteren en bossen: precies handwerk